

Karel Hlaváček: Pozdě k ránu (1896)

Pseudojaponerie

Ovšem že byl rovněž pietistou drobných japonerií, už jako adorátor všeho jemného a vybraného. Ač byl přesvědčen, že v žádné jiné duši se nesešerí večerní, třtinou nasládlé vonné soumraky bambusových bařin a slunečná odpoledne čajových zahrad s takovou důvěrou a zladěností, jako v duších japonských malířek, přece si občas zahřešil. Vnímati a reprodukovati nejtíší zavanutí nálad pavučinovými osnovami jejich duší a nepotrhati při tom jejich harmonie nemotornými svými prsty, nechati se exaltovat několika tušovými skvrnami v zlatém laku a tím delikátním zachycením několika hlavních barev, jež vedle sebe lomeny, dovedou vydechovati všechnu touhu osamělosti, všecky malé žaly a nepatrné nářky dětinsky rozevřených očí – ano – v tom všem hledala jeho touha výrazu.

Cítil jakousi příbuznost s těmi anaemickými bytostmi, které tak příliš dovedly milovati tiché noce s velikými, naivními měsíci a bílými, vzlétajícími kohouty, nanášenými pozorně stříbrným lakem nad větvičky čaje do koptovaných pozadí v několika úderech štětce... Užívaly zvláštních svých barev, několika málo zvláštních tahů štětce, z nichž každý přec dovedl vyjádřiti všecku subtilnost jich miniaturních snů, zachycovati ve větvích roztřesená oblaka vůní a křiky nádherných ptáků, plovoucích po nočních vodách, a jež při tom všem labillovaly na ostří karrikatury – a on líšil se od nich jedině tím, že chtěl užívati místo barev a kontur slov: ztavených v hermetické peci svého zjemnělého slohu.

Pršelo v noci

Je pozdě již... Kouř po střeších se plazí,
srp měsíce jak stříbrný je plech,
vzduch prosycen je hořkou vůní sazí,
již půlnoční déšť smyl se šikmých střeš.

Je pozdě již... Jen kapek pár dle domů
tak tence tříská na luceren sklo,
jež svítí žlutě na skupiny stromů,
kde náměstí se plaše zalesklo.

Je pozdě již – a měsíce srp sklivý
již padá za hřebeny mokrých střeš,
jichž ubíhavé v dálku perspektivy
tak měkce kráží ztlumený tmy Vzdech.

Kdos zašeptal... Však zde nic nepohne se,
vše souzeno tu býti lhostejné –
jen měsíc v kašně bázlivě se třese,
jak s věží hodiny zní zpožděné...